ዕላል ምስ መንግስተኣብ ኣስመሮም
ሓላፊ ቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን
ተሓኤ ሰውራዊ ባይቶን ኤርትራዊ ዲሞክራስያዊ ኪዳንን

ቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን
ተሓኤ ሰውራዊ ባይቶ
26.01.2007

ብዛዕባ ስርዓት ህዝባዊ ግንባር ወይ ስርዓት ህግዲፍ....

ህግሓኤ ንናጽነት ዝቃለስ ዝነበረ ግንባር'ዩ። ድሕሪ'ቲ ብ1994 እተኻየደ 3ይ ውድባዊ ጉባኤኡ ግን፡ ህላወኡ ከም ግንባር ብወግዒ ኣብቂዑ፡ ብህግዲፍ ተተኪኡ። ኣብ'ቲ እዋን'ቲ፡ ግዝያዊ መንግስቲ ኤርትራ፡ መጀመርያ ድሕሪ ሪፈረንደም፡ ጽንሕ ኢሉ ድማ፡ ድሕሪ ቅዋምን ሕግታት ናይ ሰልፍታት ምጽዳቕን፡ ሰልፍታት ከፍቅድ'ዩ፡ እናተባህለ ይዝረብ ምንባሩ ዝዝከር ኢዩ። ሓሓሊፉ ከኣ፡ ሰበ-ስልጣን ናይ'ቲ ስርዓት ብፍላይ ድማ ኢሳያስ፡ ሰልፍታት ካብ ናይ ህግሓኤ/ህግዲፍ ተመኵሮታት ኢየን ክፍጠራ እምበር፡ ዝኾነ ይኹን ተራ ብዘይተጻወቱ ውድባት ዝቐውም ናይ ኣብዝሓ ሰልፊ ስርዓት ኣይክህሉን ኢዩ ዝብል መግለጺታት ክህቡ ይስምዑ ነይሮም። እዚ ይኹን እቲ፡ ሆሉ ከይተተገብረ'ዩ ተሪፉ። ህግዲፍ እንተኾነ ውን፡ ካብ ዝምስረት ኣትሒዙ ከም ገዛኢ ሰልፊ ኰይኑ ክሰርሕ ኣይተራእየን። ካልኣይ ጉባኤኡ ከይገበረ እንሆ 11 ዓመታት ኣሕሊፉ፤ ስሩዕ ይኹን ህጹጽ ኣኼባታት የብሉን፤ ናይ ሓባር ኣመራርሓ የብሉን። ስለ'ዚ ህግዲፍ ከም ሰልፊ ወይ ከም ውድብ ይሰርሕ ኣሎ፡ ወይ ድማ ይመርሕ ኣሎ፡ ኢልካ ምዝራብ ዘይከኣል ኢዩ። እቲ ስርዓት፡ ብዘይውልውል፡ ናይ ሓደ ውልቀ-ሰብ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢዩ።

ካብ'ዚ ሓቅታት'ዚ ብምብጋስ፡ እቲ ስርዓት ህግዲፍ ወይ ስርዓት ህዝባዊ ግንባር (ሻዕብያ) ዝብል ኣጸዋውዓ ግጉይን ክእረም ዘለዎን ኢዩ በሃላይ ኢየ። ከምኡ ዝብሃል ስርዓት ኣብ ኤርትራ የለን። እቲ ዘሎ ስርዓት ናይ ኢሳያስ ስርዓት ኢዩ። ስለዝኾነ ድማ፡ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሳያስ፡ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኣስመራ ወይ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኤርትራ እናተባህለ'ዩ ክጽዋዕ ዝግባእ።

ስርዓት ኢሳያስ ዝፈጸሞም ስትራተጂካዊ ጌጋታት እንታይ ኢዮም...

ካብቶም ቀንዲ ስርዓት ኢሳያስ ዝፈጸሞም ስትራተጂካዊ ጌጋታት እዞም ዝስዕቡ ክጥቀሱ ይከኣል።

- እቲ መዋእል ናይ ዲሞክራስን ምኽባር ሰብኣዊ መሰላትን ስርዓት ብዙሓን ሰልፍታትን ምዃኑ ክግንዘብ ዘይምኽኣሉ፤
- ምስ ጐረባብቲ ሃገራት ዝጻሕተሮ ትርጉም ዘይብሉ ውግኣትን ወጥርታትን፤
- ንኣህጉራዊ ማሕበረ-ሰብን ኣህጉራዊ ትካላትን ብቐጻልነት ምጽባእ ኢዩ።

ኣብ ኤርትራ ዝርአ ዘሎ ፖለቲካውን ቍጣባውን ማሕበራውን ቅልውላዋት ድማ፡ ውጽኢት ናይ'ዚ ግጉይ ፖሊሲታት እዚ ኢዩ።

ጐረባብትና ......

ጐረባብትና፡ ብመውስቦ፡ ብቋንቋ፡ ብባህሊ፡ ምሳና ዝተኣሳሰሩ ኢዮም። ምስ ጐረባብትና ብሰላምን ብሰናይ ጕርብትናን ክነብር እንተዘይካኢልና፥ ምስ ካልኦት ምሳና ዝኾኑ ይኹን ዝምድና ዘይብሎም ኣህዛብ ብሰላም ክንነብር ማለት ዘበት ኢዩ። ጐረባብትና፡ እንተፈቲና ንቐርቦም፡ እንተጸሊእና ድማ ንርሕቆም ኣይኰኑን። ፈቲና ጸሊእና ብሓባር ክንነብር እተፈረደና ኣሕዋት ኣህዛብ ኢና። ስርዓት ኢሳያስ ግን፡ ክፈቱ እንከሎ ላዕሊ ይሰቕሎም፡ ኣነ ዝፈተኹዎም ፍተዉ ድማ ይብለና። ክጸልኦም እንከሎ ድማ፡ ዘለን ዘየለን ክስታት ጸፍጺፉ ከጸልሞምን ኣጻልኡ'ኒ እናበለ ወግሐ-ጸብሐ ክተዃትኾናን ይስማዕ። ኢሳያስ፡ ምስ ሱዳን፡ ዘብኣሶ ምኽንያት፡ ሱዳናውያን ጥሩፍ ናይ እስላማዊ ስነሓሳብ ናብ ሃገርና ብምስላኾን፤ ጥሩፋት ሓይልታት ናብ ሃገርና ብምልኣኽን ንሰላምን ርግኣትን ሃገርና ክዝርጉ ይፍትኑ ኣለዉ ዝብል'ዩ ነይሩ። ኣብ ሶማልያ ድማ፡ እቶም ጥሩፋት እስላማውያን ሰላምን ምርግጋእን ከምጽኡ ይኽእሉ ኢዮም እናበለ ክማጐተሎምን ክጣበቐሎምን ክመሓዘምን ተራእዩ። ስርዓት ኢሳያስ፡ ምስ መንግስቲ ኢትዮጵያ ጽቡቕ ዝምድና ኣብ ዝነበረሉ እዋን፡ ዶባት ኤርትራን ኢትዮጵያን ናብ ትርጉም ዘይብሉ ብርኪ ክልወጥ ኢዩ፤ ኤርትራን ኢትዮጵያን ኮንፈደራላዊ ስርዓት ክምስርታ ኢየን እናበለ ይምድር ነይሩ። ድሕሪ'ቲ ዝምድና ናይ ክልቲኡ ሃገራት ምብልሻው ድማ፡ ንኢትዮጵያ ብልዑላውነት ናይ ኤርትራ ዘይትኣምን ገዛኢትን ወራሪትን ሃገር ገይሩ ክገልጻ ይስማዕ ኣሎ። ካብ'ዚ ብምብጋስ፡ ብኤርትራውያን ይኹን ብካልኦት ውድባትን መንግስታትን ምስ ኢትዮጵያ ዝግበር ዝኾነ ይኹን ዝምድና ወይ ምትሕብባር ብኣሉታ ክገልጾን ክጻረሮን ይርከብ።

ስለ'ዚ፡ ንሕና ከም ተሓኤ ሰውራዊ ባይቶ፡ ዝምድና ናይ ኣህዛብ ምስ ዝምድና ናይ መንግስታት ክተኣሳሰር የብሉን በሃልቲ ኢና። መራሕትና እንተፈትዮም ዘፋትውና፡ እንተጸሊኦም ድማ ዘጻልኡና ኣህዛብ ክንከውን የብልናን በሃልቲ ኢና። ምኽንያቱ ድማ፡ ረብሓና ከም ህዝቢ ኣብ ሰናይ ጕርብትናን ኣብ ሰላምን ደኣ'ምበር ኣብ ውግእን ወጥርን ምስሕሓብን ኣይኰነን። ኢሳያስ፡ ንስልጣኑ ክብል ዝጽሕትሮ ግርጭታት፡ ምስ ረብሓ ናይ ህዝቢ ዝኾነ ይኹን ምትእስሳር ከምዘይብሉ ክንርዳእ ይግባእ። በቲ ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዝተወልዐ ውግእ ዝሃለቐ፡ ዝተመዛበለ፡ ዝሰንከለ፡ ዝተሰደ፡ ህዝቢ ደኣ'ምበር፡ ኢሳያስን መጋበርያታቱን ኣይኰኑን። ኢሳያስሲ፡ ጌና ኣብ ስልጣኑ ኰይኑ ጥዑም መነባብሮ'ዩ ዘሕልፍ ዘሎ። ኣብ ርእሲ'ዚ መንግስታት ሓለፍቲ፡ ኣህዛብ ግን ነበርቲ ምዃኖም ውን ክንዝንግዕ ኣይግብኣናን ኢዩ። ንሰላምን ሰናይ ጕርብትናን ምጽራር እምበኣር፡ ንረብሓ ናይ ህዝቢ ምጽራር ማለት ምዃኑ ተገንዚብና፡ ብትርጉም ዘይብሉ ሃገራዊ ዝመስል ግን ከኣ ኣደናጋሪ ጸረ ረብሓ ህዝቢ ዝኾነ ጭርሖታት ክይንታለል ምጥንቃቕ የድሊ።

ተቓወምቲ ውድባትን ኤርትራዊ ዲሞክራስያዊ ኪዳንን ......

ምምስራት ኤርትራዊ ዲሞክራስያዊ ኪዳን ኣወንታዊ ስጉምቲ'ዩ ነይሩ። ድሕሪ ምምስራት ናይ ኪዳን፡ እቲ ኣብ መንጎ ውድባት ዝካየድ ዝነበረ ናይ ሕድሕድ መጥቃዕቲ ደው ክብል ክኢሉ'ዩ። ከምኡ ውን፡ ብሳላ'ቲ ዝተፈጥረ ህዱእ ሃዋህውን ልዝብን ኣብ መንጎ ውድባት ኪዳን ናይ ምርድዳእ መንፈስ ክነግስ ስለዝኸኣለ፡ ናይ ገለ ውድባት ናይ ምጽንባር ስጉምትታት ክውሰድ ውን ተራእዩ። ከም ውጽኢቱ ድማ፡ እቲ ኣብ ምምስራት ኪዳን ዝነበረ ብዝሒ ውድባት እናነከየ ምኻዱ ኣወንታዊ ምዕባለ'ዩ ነይሩ። እዚ ግን እኹል ኣይኮነን በሃላይ ኢየ። መሰረታዊ ዕላማ ናይ ኪዳን ነቲ ኣብ ሃገርና ዘሎ ኩነታት ንምልዋጥ ስለዝኾነ፡ ኣብ'ዚ መስርሕ'ዚ ክሳለጥ ዘለዎ ሓያለይ ጉዳያት ተሪፉ ከምዘሎ ዘካትዕ ኣይኮነን። ለውጢ ንምምጻእ ንኪዳን ናብ ብቑዕን ኣድማዕን ውድብን ንምስግጋሩ ብዙሕ ክስራሕ ዝግብኦ ነገራት ከምዘሎ ርዱእ ኢዩ። ብርእይቶና፡ ኪዳን ናይ ዝተፈላለየ መደብ ዕዮ ዘለዎም ውድባት ልፍንቲ ደኣ'ምበር፤ ናይ ተመሳሳሊ ወይ ሓደ ዓይነት መደብ ዕዮ ዘለዎም ውድባት ልፍንቲ ኣይኮነን። ስለዝኾነ ድማ፡ እቶም ሓደ ወይ ተመሳሳሊ መደብ ዕዮ ዘለዎም ውድባት፡ ሓደ ሰፊሕ ናይ ህዝቢ ባይታ ዘለዎ ሰልፊ ክምስርቱ ኣለዎም ዝብል ተረድኦ'ዩ ዘሎና። እዚ እንተደኣ ተዓዊቱ ድማ፡ ኪዳን ካብ ዘለዎ ንላዕሊ ሓይሉ ክወጽእ ምኻኑ ኣይንጠራጥርን ኢና። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ እቲ ድሕሪ ገለ ሳምንታት ክካየድ መደብ ተታሒዝሉ ዘሎ ጉባኤ ኪዳን ውን፡ ገለ ለውጥታት ከምጽእ ትጽቢት ይግበረሉ ኣሎ። ቻርተር ኪዳን ኣብ ዝተሓተ ኵሎም ኣባላት ውድባት ዝሰማምዓሉ መደብ ዕዮ ዝተመርኰሰ ክኸውን ናይ ውድብና ባህጊ ኢዩ። ከምኡ ውን፡ ኣብ ስርዒታዊ ቅዋማቱን ኣሰራርሓኡን ለውጥታት ከተኣታቱ ትጽቢት ይግበረሉ ኢዩ። ኣመራርሓ ኪዳን ብመትከል ናይ ግልጽነትን ምትሕስሳብን ብቑዕ ሰብ ኣብ ብቑዕ ቦታን ክግዛእ ተደላዪነቱ ዕዙዝ ኰይኑ ኣሎ። ኣብ ርእሲ'ዚ ሓድሽ ደምን ሓድሽ ኣተሓሳስባን ምትእትታው ውን፡ ኣብ ምሕያል ኪዳን ዓቢ ተራ ከምዝጻወት ርዱእ ኢዩ። ብሓጺሩ፡ ናይ ኣተሓሳስባ ለውጢ ኣብ ቅርጻኡን ቅዋሙን ቻርተሩን የድልዮ ኣሎ።

ጉባኤ ኪዳን፡ ቅድሚ ሕጂ ዘይነበረ፡ ሕጂ ዝተኣታቶ ዘሎ ቅርጻ ስለዝኾነ፡ ካብኡ ዝምረጹ መራሕቲ፡ ኣብ ቅድሚኡ ተሓተትቲ ክኾኑ ምኳኖም ፈሊጦም፡ ሓላፍነቶም ብግቡእ ክፍጽሙ ክድርኾም ኢዩ ዝብል እምነት ኣሎኒ። ብርእይቶ ተሓኤ ሰውራዊ ባይቶ፡ ኵሎም ጸረ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ዝኾኑ ሲቪላዊ ማሕበራትን ጋዜጠኛታትን ናይ ሰብኣዊ መሰላት ተጣበቕቲ ማሕበራትን ወከልቶም ብምልኣኽ ከም ተዓዘብቲ ዝሳተፍዎ ግሉጽ መድረኽ ክኸውን ኣለዎ ዝብል ኢዩ። ዋላ ኪዳን ብወጻኢታቱ መኃዓዝያኦም ክሸፍን ዘኽእል ዓቕሚ እንተዘይብሉ፡ መዳቕሶኦምን መግቦምን ክኽእል ከምዘለዎ ኢና ንርኢ።

ኪዳን፡ ኣብ መጻኢ መድረኽ ቀዳምነት ክህቦምን ብትኹረት ክሰርሓሎም ዘለዎን መዳያት ናይ ቃልሲ፡ ዶብ ሰገር ናይ ምንቅቓሕን ምውዳብን ስርሓት ምስልሳልን፥ ንስርዓት ኢሳያስ ዘሕምሙ ስርሒታት ምክያድን ዜናውን ዲፕሎማስያውን ዕዮ ምጽዓችን ዘጠቓልለ ክኸውን ኣለዎ እብል።

ምምስራት ሰፊሕ ባይታ ዘለዎ ሰልፊ...

ተሓኤ ሰውራዊ ባይቶ፡ ኣብ 6ይ ሃገራዊ ጉባኤኡ ነዚ ውሳኔ ከጽድቕ ዝተመርኰሰሎም ሓቅታት ምብራህ ኣገዳስነት ዘለዎ ኰይኑ ይስምዓኒ።

- ንሕና እሱራት ናይ ሕሉፍ ታሪኽ ክንከውን የብልናን። ተሓኤ፡ ህግሓኤ ...ወዘተ ዝብል ፍልልይ ልክዕ ታሪኽና ኢዩ፡ ኣብኡ ተኣሲርና ንመጻኢ ምጥማት ግን ቅኑዕ ከምዘይኰነ ኢና ርኢናን ገምጊምናን። ጭቡጥ ምስክርነት ናይ'ዚ ድማ፡ ኣብ መጻኢ እንታይ ይገበር ወይ መደብ ዕዮና እንታይ ይኹን ኣብ ዝብል ሕቶ፡ ኣብ ህዝባዊ ግንባር ዝጸንሑ ተቓለስትን ኣብ ተሓኤ ዝነበርና ተቓለስትን ሓደ ኣርኣእያ ኢዩ ዘሎና። ኤርትራ፡ ፍትሕን ማዕርነትን ሰላምን ብልጽግናን ዝሰፈና፡ ሰብኣዊ መሰላት

ዝኽበረላ፡ ናይ እምነትን ኣምልኾን ናጽነት ዝኽበረላ ናይ ብዙሓት ሰልፍታት ቅዋማዊት ዲሞክራስያዊት ስርዓት ክተከውን ኢና ንደሊ። ኣብ ሕሉፍ እንተደኣ ተመሊስና ግን፡ ፍልልያት እምበር፡ ብሓባር ዘስርሓና ረቛሕትታት ኣብ ምርካብ ከጸግመና ኢዩ። ብኻልእ ኣገላልጻ፡ ዅላትና ነንታሪኽና ክንከላኸል እንግደደሉ ዅነታት ኢዩ ክፍጠር። ስለ'ዚ፡ ታሪኽ ንመምሃሪ ክኸውንና ንተረኽቲ ገዲፍና፡ ንሕና ንቕድሚት፡ ብዛዕባ ጽባሕ ንሕሰብ ኢና ንብል ዘሎና።

- ተሓኤን ህዝባዊ ግንባርን ኣብ ዝብል ፍልልይ ዝተሰረተ ሰልፊ፡ ንመላእ ህዝብና ዝውክል ሰልፊ ክኸውን ኣይክእልን ኢዩ። ተሓኤ ካብ ሜዳ ድሕሪ ምውጽኣ ዝተወልዱ፡ ንተሓኤ ዘይፈልጡ መንእሰያት ኣለዉ። እዚኣቶም፡ ብዛዕባ መጻኢ ኤርትራ ርእይቶ ኣለዎም፡ ናብ ተሓኤ ንዑ እንተተባሂሎም ግን፡ ከመጽሉ ዝግድዶም ምኽንያት የብሎምንን። ህዝባዊ ግንባር ውን ከምኡ፡ ድሕሪ 1994 ዝተወልዱ፡ ሎሚ ደቂ 13 ኩይኖም ኣለዉ። ብዛዕባ ታሪኽ ናይ ህዝባዊ ግንባር ብዙሕ ዝፈልጥዎን ናትና'ዩ ኢሎም ዝማጐትሉ ምኽንያትን የብሎምን።
- ሓደ ወይ ተመሳሳሊ መደብ ዕዮ ዘለዎም ካብ 5 ዘይውሕዱ ውድባትን ኣብ'ቲ መደብ ዕዮ'ቲ ዝኣምኑ ብዙሓት ውድባት ወጻኢ ዝኾኑ ጕጅለታትን ውልቀሰባትን ኣለዉ። እዚ ኣተሃላልዋ'ዚ፡ ቅኑዕን ቅቡልን ኣይኮነን። እዞም ውድባትን ጕጅለታትን ውልቀሰባትን እዚኣቶም ሓደ ሰልፊ ክምስርቱ ክበቕዑ ኣለዎም በሃልቲ ኢና። ነዚ ዘብለና ምኽንያት ድማ፡ ኣብ ኤርትራ ጽባሕ ንውድድር ናይ ሰልፍታት ዘፍቅድ ዅነታት እንተደኣ ተፈጢሩ፡ እዞም ውድባት እዚኣቶም ንሓደ መደብ ዕዮ በብወገኖም ናብ ህዝቢ ከውርዱን ንዓይ ምረጹን ድዮም ክብሉ!!!? ከም'ዚ እንተደኣ ኰይኑ፡ ኣብ ናይ ጽባሕ ምርጫታት ክዕወቱ ከምዘይኮኑ መብርሂ ዘየድልዮ ርኡይን ርዱእን ጕዳይ ኢዩ። ንጽባሕ ከዐውቶም ዘይክእል ኣገባብ፡ ንሎሚ ውን ከዐውቶም ከምዘይኮነ ድማ፡ ኣሉ ክበሃል ዘይከኣል ካልእ ሓቂ ኢዩ። ስለዝኾነ፡ ካብ ሕጂ ኣብ ሓደ ሰልፊ ንኽጥርነፉ ክጽዕሩ ይግባእ። ከምኡ ምስ ዝገብሩ ጥራሕ ከኣ'ዩ እቲ ህዝቢ ነቲ ኣብ መንጎ ውድባት ዘሎ ፍልልያት ክንጸረሉን፥ ኣብ ዝመረጾ ውድብ ንኽሳተፍን ዝኽእል።
- ናይ ህዝብና ድሌት ኣብ ሓድነትን ከምኡ ውን፡ ሓድነት ሓይሊ'ዩ ዝብል እምነትን ዝደረኾ ኢዩ። ኪዳን ክሕይል ኣለዎ ዝብል እምነት ውን ካብ'ዚ ኣርኣእያ'ዚ ኢዩ ዝነቅል።

ብዛዕባ ምምስራት ሰፊሕ ህዝባዊ ባይታ ዘለዎ ሰልፊ ብዝምልከት፡ ተሓኤ ሰውራዊ ባይቶ፡ ድሕሪ ምዝዛም 6ይ ሃገራዊ ጉባኤኡ፡ ናይ ድህሰሳን ሓበሬታን ሽማግለታት ኣብ ዅሉ ዅርንዓት ናይ ዓለም ብምቛም፡ ምስ ሲቪላዊ ማሕበራትን ናይ ዜና ማዕከናትን ናይ ሰብኣዊ መሰላት ማሕበራትን፡ ከምኡ ውን ምስ ምሁራትን መንእሰያትን ደቂ ኣንስትዮን ወዘተ ክራኸብን ርእይቶኦምን ለበዋታቶምን ክሰምዕን ጀሚሩ ኣሎ። ከምኡ ውን፡ ብደረጃ መሪሕነት ውድብ፡ ምስ መራሕቲ ናይ ዝተፈላለያ ተቓወምቲ ውድባት እናተራኸበ ይላዘብ ኣሎ። ክሳዕ ሕጂ ተኻይዱ ዘሎ ርክባት ድማ፡ ዘተባብዕን ዝጭበጥ ፍርያት ክርከብ ከምዝኽእልን ዝሕብር ኢዩ። ብሓፈሻኡ ድማ፡ ነዚ ሓሳብ'ዚ ዝጻረር ርእይቶ ካብ ዝኾነ ይኹን ሸነኽ ዘይምምጻኡ፡ ነቲ ዝብሃል ዘሎ ሰልፊ ንምምስራት፡ ናይ ዅሉ ጽቡቕ ድሌትን ካብ ህልኽን ተጻይ መልስን ዝርሓቐ ብሱልን ሓላፍነታውን ግደ እንተተሓዊስዎ፡ ግብራዊ ክኸውን ዘኽእሎ ጥጡሕ ባይታ ኣሎ ማለት'ዩ ዘስምዕ።

ዅነታት ህዝብና ……

ናይ ህዝብና ናይ መነባብሮ ዅነታት እናኸፍአ'ዩ ዝኸይድ ዘሎ። መግቢ፡ ነዳዲ፡ መብራህቲ ዅሉ ብመስርዕ ወይ ብኩፖን'ዩ ኰይኑ፤ ስራሕን ትምህርትን ካልእ ኣገልግሎትን ዳርጋ የለን ክበሃል ይከኣል። ኣብ ርእሲ ዜጋታት ዝፍጸም ግህሰታት ውን እናዛየደ'ዩ መጺኡ። ደቕኹም

ኣህዲምኩም እናብለካ ምቕጻዕን ምእሳርን፤ ንሰዓብቲ ንኣሽቱ ሃይማኖታት ምስዳድ፡ ነተን ዓበይቲ ድማ ከፊፍልካ ምግዛእ፤ ጋዜጠኛታት ምእሳር፤ ኲብሊሎም ወይ ክሃድሙ ተረኺቦም ኢልካ ምርሻን …ወዘተ ዕለታዊ ተርእዮ'ዩ ኲይኑ ዘሎ። ከም ውጽኢቱ፡ ኣወዳትን ኣዋልድን ዝርከብዎም መንእሰያት ብብዝሒ ክስደዱ ይርኣዩ ኣለዉ።

ብኻልእ ሸነኽ ከኣ፡ ህዝቢ ኣብ'ቲ ስርዓት ዝነበሮ እምነት ጠሪሱ ባይታ ዘቢጡ'ዩ። ቅድም ክብል ነቲ ስርዓት ብዕግበት ዝህቦ ዝነበረ ነገራዊ ይኹን ሞራላዊ ደገፋት ኣዝዩ ነክዩ ኢዩ። ሎሚ በቲ ስርዓት ዘየማርርን እዞም ኣብ ደገ ዘለዉ ተቓወምቲ ገለ ለውጢ ከምጽእሉ ዘይጽበን የለን። ካብ'ዚ ሓሊፉ፡ ህዝቢ ኣብ ልዕሊ ሰበ-ስልጣን መንግስቲ ደፊሩ ስጉምታት ክወስድ ጀሚሩ ኣሎ። ኣብ ጸዓዘጋን ዓዲ ባኳኳይን ወቓርትን ዝተፈጸመ ናይ ሰበ-ስልጣን ንብረት ምቕጻል ብቐሊሉ ዝግምገም ኣይኰነን። እዚ ቊልዒ ናይ ተቓውሞ'ዚ ናብ ዓቢ ባርዕ ክሰጋገር ምኳኑ ኣይንጠራጠርን ኢና። ብተወሳኺ፡ ህዝቢ ዘካይዶ ብዙሕ ዓይነት ናይ ዘይተወደበ ተቓውሞታት ኣሎ። ኣይትተኣከብ ዝብል መምርሒ ጥሒሶም ዝእከቡ ሰዓብቲ ዝተፈላለያ ዝተኣገዳ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት ኣለዉ፤ ካብ ኤርትራ ንስራሕ ወይ ንትምህርቲ ኢሎም ዝወጹ፡ ናብ ሃገሮም ኣይምለሱን ኢዮም፤ ብሕማምን ካልእ ምኽንያታትን ኣመሳሚሶም ካብ ኣስገዳድ ወተሃደራዊ ኣገልግሎት ምፍጻም ዘምልጡ፤ ናብ ሳዋ መታን ከይከዱ ኲነ ኢሎም ኣብ ትምህርቶም ዝወድቁ ….ወዘተ ኣለዉ።

ኣብ ወጻኢ ዝርከቡ ኤርትራውያን ዝገብርዎ ተቓውሞታት ድማ፡ ኵሉ ዝርእዮን ዘሰምዖን ዘሎ ጉዳይ ስለዝኾነ ምግላጹ ኣድላዪነት የብሉን። እቲ ቀደም 2% ዝኸፍል፡ ወርቅን ገንዘቡን ጉልበቱን ዝውፊ ዝነበረ ደጋፊ ናይ'ቲ ስርዓት ከይተረፈ ውን፡ ኣበርክቶኡ እናነከየ'ዩ ክኸይድ ተራእዩ። ስለ'ዚ፡ ህዝብና ኣይቃወምን'ዩ ዘሎ ዝብል ኣበሃህላ ቅኑዕ ኣይኰነን።

ሰራዊት ኤርትራ…

እቲ ስርዓት ዝምርኰሰሉ ሸነኽ እቲ ወተሃደራውን ጸጥታውን ሓይልታት'ዩ። ካብኡ ንኻብኡ ውን፡ እቶም ላዕለዎት መኳንንቲ ኢዮም። እቲ ተራ ወተሃደር፡ ዕድል እንተረኺቡ ካብ'ቲ ዝነብሮ ዘሎ ናይ ባርነት መነባብሮ ከምልጥ ክፍትን'ዩ ዝርአ። ከምልጥ ተረኺቡ ተባሂሉ ዝእሰርን ዝርሸንን ውን ማእለያ የብሉን። እቲ ስርዓት፡ ነቶም ጀነራላቱን ኰለነላቱን መታን ኣንጻሩ ከይብገሱ ብገንዘብን ጥዑም መነባብሮን ብሓደ ሸነኽ፤ በቲ ካልእ ሸነኽ ድማ ከፋፊሉ ክገዝኦም'ዩ ዝፍትን። ሓንሳብ ንሓደ የቕርብ፡ ጽንሒ ኢሉ ንዕኡ ኣደብዝዞ ኣቢሉ ንኻልእ ክኹልዕ ኢዩ ዝርአ። ሕጂ ግን፡ ኣብ ገለ ካብኣቶም ውን፡ ሕዱር ጥርጣረ ከጥሪ ከምዝጀመረ'ዩ ዝዝረብ። እዚ ከኣ ዘይተርፍ'ዩ። እገለ ተኣሲሩ፡ እገለ ሃዲሙ፡ ወይ ተቐቲሉ እንሰምዓሉ ግዜ ርሑቕ ኣይኰነን። ምኽንያቱ፡ ኢሳያስ፡ ዘይተንከፎምን ዘይተጋጨወሞምን ክፍልታት ናይ ህዝብና እንተልዮም እዞም ጀነራላትን ኰለነላትን እዚኣቶም ኢዮም።

ብሓፈሻኡ ከኣ፡ እቲ ወተሃደር ኣብ ሰራዊት ምቕጻል ይኹን ናይ ምውጋእ ሞራል ይኹን ድሌት የብሉን ከበሃል ይከኣል።